Prima instanţă: Judecătoria Chişinău, sediul Centru (jud. Igor Pulbere)
Dosarul nr.2a-3742/22
(2-21121793-02-2a-03102022)

D E C I Z I E

14 februarie 2024 mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău în componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Ana Panov
Judecătorii Vitalie Cotorobai şi Viorica Mihaila
Grefier Cristian Adam

examinând, în şedinţă publică, cererea de apel declarată de apelanta Societatea cu Răspundere Limitată ”EDIT-PROM”, reprezentată de avocatul Dumitru Pavel, împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 28 iunie 2022, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandr Romanov împotriva Societății cu Răspundere Limitată ”EDIT-PROM”, intervenienți accesorii Organizația de Creditare Nebancară ”BT Leasing” Societate cu Răspundere Limitată și Societatea cu Răspundere Limitată ”MOLDCARGO” cu privire la încasarea datoriei și cheltuielile de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Pretenţiile reclamantului:

1. La data de 13 august 2021, reclamantul Alexandr Romanov a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată ”EDIT-PROM” (*în continuare SRL”EDIT-PROM”*), intervenienți accesorii Organizația de Creditare Nebancară ”BT Leasing” Societate cu Răspundere Limitată (*în continuare OCN”BT Leasing”SRL*) și Societatea cu Răspundere Limitată ”MOLDCARGO” (*în continuare SRL”MOLDCARGO”*) cu privire la încasarea datoriei și cheltuielile de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 6 februarie 2017, ora 11:19, SRL”EDIT-PROM” a transmis autovehiculul aflat în posesie, conform Contractului de leasing financiar nr. 1545LMD/2016 din 2 iunie 2016, semnat cu OCN”BT Leasing”SRL, de model *****, cu numărul de înmatriculare *****, pentru deservire tehnică curentă, stației de deservire tehnică ce aparține SRL”Grand Premium” din *****.

Punctează că la 6 februarie 2017, aproximativ la ora 16:20, pe *****, autovehiculul de model *****, cu numărul de înmatriculare *****, la volanul

căruia se afla Alexandr Romanov, a fost implicat într-un accident rutier, unde autovehiculul de model *****, cu numărul de înmatriculare *****, a fost tamponat de un alt vehicul de model *****, cu numărul de înmatriculare *****, ce aparține SRL"Davilar-Trans", la volanul căruia se afla cet. Dumitru Enciu, în privința căruia a fost întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție, acesta din urmă fiind recunoscut vinovat de comiterea accidentului.
Afirmă că autovehiculul de model *****, cu numărul de înmatriculare *****, era asigurat de către SRL"MOLDCARGO" prin polița de asigurare nr. RCAI-002834611 din 17 ianuarie 2017.
Relevă că la 29 mai 2018, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani de către Judecătorul Oxana Parfeni, în cauza civila nr. 2c-851/2017, a fost confirmată tranzacția încheiată între SRL"EDIT-PROM", având calitatea de reclamant, pârâți SRL"Olmosdon" și SRL"Grand Premium", prin care părțile au stins litigiul de încasarea a prejudiciului și au stabilit obligații și drepturi reciproce. Tranzacția conținea și prevederea de compensare reciprocă a obligațiunilor și din contul sumelor primite de către SRL"EDIT-PROM" de la compania de asigurări cu titlu de despăgubire a cazului asigurat, fără a afecta drepturile reciproce și angajamentele asumate prin tranzacție.
Subliniază că automobilul aflat în posesia SRL"EDIT-PROM" de model *****, cu numărul de înmatriculare *****, a fost transmis pentru reparații, în urma accidentului rutier, companiei SRL"Grand Premium" și SRL"Olmosdon", iar la 10 aprilie 2017 a fost emisă factura fiscală nr. SM-2892 în sumă de 562816 lei, sumă ce reprezintă costul reparației automobilului menționat.
Indică, că la 26 iunie 2017 a fost semnat Actul de predare-primire unde compania SRL"EDIT-PROM", prin intermediul reprezentantului Mandati Cătălin, a primit de la SRL"Grand Premium" și SRL"Olmosdon", automobilul de model *****, cu numărul de înmatriculare *****, care a fost reparat integral. Careva obiecții, pretenții cu privire la calitatea lucrărilor efectuate nu au fost înaintate. Pe parcursul unei perioade de timp, s-a solicitat stingerea datoriei de 562816 lei de către SRL"EDIT-PROM" pentru lucrările de reparație.
Susține că conform informației oferite de către CNPF către SRL"Grand Premium" și SRL"Olmosdon", număr de ieșire 04-1089 din 8 aprilie 2020, SRL"MOLDCARGO" a transferat pe contul SRL"EDIT-PROM" suma de bani pentru restabilirea automobilului de model *****, cu numărul de înmatriculare *****.
Menționează că la 1 august 2019, prin Contract de cesiune a creanței, SRL"Grand Premium" și SRL"Olmosdon", în calitate de cedenți, au cedat cesionarului Alexandr Romanov, drepturile de creanță nominalizate în contract la pct. 1.2. Astfel s-a transmis din patrimoniul cedenților în patrimoniul cesionarului, creanțele nominalizate, la valoarea lor nominală, așa cum au existat în patrimoniul

cedenților, păstrîndu-și natura civilă sau comercială, cu toate garanțiile și accesoriile lor și a altor drepturi ce survin.
Astfel conform pct. 1.2 al Contractului de cesiune a creanței nominalizat, cedenții de creanță/creanțe - ce rezultă din circumstanțele descrise mai sus, cât și din materialele contravenționale și civile conexe, din actele contabile ale companiilor și actele semnate de părți - opozabile debitorilor 1) compania SRL"EDIT-PROM" care deține/deținea în proprietate, folosință/leasing automobilul de model *****, cu numărul de înmatriculare *****; 2) Dumitru Enciu - șoferul automobilului de model *****, cu numărul de înmatriculare ***** și compania care deține/deținea în proprietate, folosință, leasing automobilul de model *****, cu numărul de înmatriculare *****; 3) companiile de asigurare la care erau asigurate cu polițe RCA și/sau CASCO - automobilul de model *****, cu numărul de înmatriculare ***** și automobilul de model *****, cu numărul de înmatriculare *****.
Relevă că conform pct. 1.4 al contractului de cesiune nominalizat, cesionarul beneficiază de toate drepturile și accesoriile creanțelor cedate cum ar fi creanțele pecuniare, garanțiile personale și/sau reale, clauze penale, penalități, dobândă, etc. existente în momentul încheierii contractului de cesiune. Cesionarul beneficiază de asemenea de acțiunile pe care le aveau cedenții față de debitorii cedați.
Afirmă că procedura prealabilă a fost respectată, or prin intermediul Poștei Moldovei au fost expediate 2 somații cu solicitarea de a rambursa datoria formată prin repararea automobilului de model *****, cu numărul de înmatriculare *****, dar din motive necunoscute, acestea nu erau acceptate de către pârâtul SRL"EDIT-PROM".
Precizează că având în vedere faptul că tranzacția de împăcare a fost confirmată de judecătorul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, Oxana Parfeni la 29 mai 2018, încheierea rămânând definitivă și irevocabilă la 13 iunie 2018. Prezenta cerere de chemare în judecată a fost depusă în termen, or, prin Hotărârea Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020, a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova, astfel prin dispoziția nr. 1 din 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale „Pe durata stării de urgență termenele de prescripție și termenele de decădere de orice fel nu încep să curgă, iar, dacă au început să curgă, se suspendă pe toată durata stării de urgență instituite potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 55 din 17 martie 2020." Astfel termenul de prescripție urmează să înceteze la data de 12 august 2021, fapt ce denotă din cele relatate supra.
Solicită încasarea din contul SRL"EDIT-PROM", în contul lui Alexandr Romanov, a datoriei cesionate, formată din suma pentru reparația automobilului de model *****, cu numărul de înmatriculare *****, în mărime de 562816 lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Poziţia instanţei de fond:

2. Prin hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 28 iunie 2022, s-a admis acțiunea. S-a încasat din contul SRL"EDIT-PROM", în beneficiul lui Alexandr Romanov, datoria de 562816,00 lei, și taxa de stat în mărime de 16884,48 lei.

Solicitarea apelantului:

3. Nefiind de acord cu hotărârea instanţei de fond, la data de 16 august 2022, apelanta SRL"EDIT-PROM", reprezentată de avocatul Dumitru Pavel, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 28 iunie 2022, solicitând repunerea în termenul de depunere a apelului.
4. La 3 octombrie 2022, conform fișei de repartizare, cauza a fost distribuită pentru examinare în ordine de apel judecătorului Ana Panov.
5. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2022, s-a repus în termen apelul declarat de către apelanta SRL"EDIT-PROM", reprezentată de avocatul Dumitru Pavel, împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 28 iunie 2022. S-a ridicat de la examinare în ordine de apel cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Alexandr Romanov împotriva SRL"EDIT-PROM", intervenienți accesorii OCN"BT Leasing"SRL și SRL"MOLDCARGO" cu privire la încasarea datoriei și cheltuielile de judecată, și s-a remis Judecătoriei Chişinău, sediul Centru, pentru întocmirea hotărârii integrale.
6. La data de 26 octombrie 2023 (potrivit ștampilei de pe coperta dosarului), în adresa Curții de Apel Chișinău, a parvenit cauza civilă la cererea de chemare în instanţa de judecată depusă de Alexandr Romanov împotriva SRL"EDIT-PROM", intervenienți accesorii OCN"BT Leasing"SRL și SRL"MOLDCARGO" cu privire la încasarea datoriei și cheltuielile de judecată.
7. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 1 noiembrie 2023, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de apelanta SRL"EDIT-PROM", reprezentată de avocatul Dumitru Pavel. S-a comunicat apelantei SRL"EDIT-PROM", reprezentată de avocatul Dumitru Pavel, că necesită să prezinte, în cancelaria Curţii de Apel Chişinău, apelul motivat cu indicarea motivelor de fapt şi de drept pe care se întemeiază apelul şi probele invocate în susţinerea apelului, dovada de plată a taxei de stat în sumă de 12664,00 lei şi că i se acordă termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei încheieri să lichideze neajunsurile menţionate. În caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă şi va fi restituită conform art.369 alin. (1) Cod de procedură civilă. S-au adus la cunoștință urmările art.369 alin. (1^1) Cod de procedură civilă, ce survin în urma neexecutării prezentei încheieri.

8. Iar la data de 15 noiembrie 2023, apelanta SRL”EDIT-PROM”, reprezentată de avocatul Dumitru Pavel, a înlăturat în termen neajunsurile cererii de apel.
9. Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 22 noiembrie 2023, s-a acceptat spre examinare cererea de apel depusă de apelanta SRL”EDIT-PROM”, reprezentată de avocatul Dumitru Pavel.

Argumentele părţilor:

10. În motivarea apelului s-a indicat, că nu este de acord cu hotărârea instanței de fond, o consideră ca fiind neîntemeiată, pasibilă de a fi casată.

Menționează că apelanta a fost citată de instanţa de fond pentru prima dată pentru participarea la şedinţa de judecată din data de 7 februarie 2022, la adresa indicată în Registrul persoanelor juridice - *****, doar că la această adresă apelanta nu se mai afla de mai bine de câteva luni, ca dovadă fiind şi copia contractului de comodat al sediului nou din 17 septembrie 2021, anexat anterior la dosar, acesta fiind în *****. Din aceste motive factorul poştal a restituit plicul cu mențiunea ”plecat”. De asemenea, instanţa a expediat citația şi la adresa de email, care chipurile ar aparține întreprinderii, doar că aceasta a fost scrisă eronat, motive din care emailul nu a fost niciodată livrat către apelantă, în loc de adresa corectă *****, instanţa a indicat *****, amplasând liniuța jos între cuvintele Edit şi Prom, pe când trebuia la mijloc, ca în denumirea oficială. Şedinţa de judecată din data de 7 februarie 2022 nu a avut loc, iar potrivit procesului-verbal, o nouă şedinţă s-a stabilit pentru data de 11 aprilie 2022. Pentru această nouă şedinţă nu au fost expediate citații.

Relevă că la 11 aprilie 2022, nu a avut loc vreo şedinţă de judecată, iar în dosar lipsește procesul-verbal al acestei ședințe, însă, prin dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 5 din 2 martie 2022, a fost suspendată procedura de judecare a unor cauze civile, fiind vorba şi despre cauza dată.

Remarcă, că prin pct.5.1.3 din dispoziția indicată, a fost stabilit că după încetarea stării de urgență, judecarea cauzelor civile suspendate de drept conform prezentei dispoziții, se reia din oficiu. În termen de 10 zile de la încetarea stării de urgență, instanţa de judecată va lua măsuri pentru fixarea termenelor de judecată şi citarea părţilor. Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova la data de 31 martie 2022 a emis Dispoziția nr.13, potrivit căreia s-au exclus măsurile specifice în domeniul justiției şi s-a abrogat pct.5 din Dispoziția nr.5 din 2 martie 2022, cu modificările ulterioare, a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, începând cu data de 4 aprilie 2022. În asemenea mod, prima instanţă, deoarece nu a organizat şi nici nu a petrecut şedinţa din 11 aprilie 2022, urma dispună citarea părţilor pentru noua şedinţă de judecată.

Afirmă că din actele dosarului rezultă că o nouă şedinţă de judecată a avut loc pe data de 28 iunie 2022. Pentru această şedinţă nu a fost citată apelanta, fiind încălcate dispoziţiile exprese ale dispoziţiei Comisiei pentru Situaţii Excepţionale citate mai sus, însă, în cadrul acestei şedinţei avut loc judecarea în fond a cauzei şi pronunţarea hotărârii instanţei.
Prin urmare, consideră că prima instanţă nu a respectat procedura de citare obligatorie a apelantei, a petrecut şedinţa de judecată fără citarea corespunzătoare a SRL"EDIT-PROM" şi a judecat cauza în lipsa acesteia, fără respectarea procedurii. Or, SRL"EDIT-PROM" nu a cunoscut despre existenţa acestui proces de judecată şi nici nu a fost informată în modul stabilit despre el. Mai mult, apelanta nu avea cum să cunoască despre acest litigiu, atât timp cât şi procedura prealabilă obligatorie a fost viciată grav.
Precizează că SRL"EDIT-PROM" s-a aflat în relaţii delictuale şi contractuale cu SRL"Grand Premium" şi SRL"Olmosdon", dat fiind că interpusul acestora, Alexandr Romanov, a luat automobilul de model *****, cu numărul de înmatriculare *****, ce aparţinea SRL"EDIT-PROM" şi care fusese transmis la deservire tehnică şi a comis un accident rutier. În cadrul derulării raporturilor apărute, companiile SRL"Grand Premium" şi SRL"Olmosdon" au efectuat reparaţia defecţiunilor aduse automobilului şi urmau să recupereze aceste costuri de la interpusul lor - Alexandr Romanov, care a luat automobilul fără o necesitate. În acelaşi timp, companiile date s-au aflat şi în relaţii contractuale cu apelanta, după cum se atestă şi prin rulajul financiar-bancar, care atestă cert lipsa vreunor pretenţii sau datorii. Pe de altă parte, la dosar a fost anexată o somaţie, care ar data chipurile cu 10 iulie 2019, dar care ar fi fost expediată peste 8 luni în adresa SRL"EDIT-PROM" pe data de 9 martie 2020, după cum se atestă prin copiile plicurilor anexate. Aceste pretenţii au fost expediate la o adresă eronată - *****, ele fiind restituite cu menţiunea "plecat". Or, din data de 4 septembrie 2019 SRL"EDIT-PROM" nu mai avea sediul la această adresă, ci la adresa *****, fiind demonstrat cu extrasul din Registrul persoanelor juridice. Astfel, înaintarea pretinsei cereri prealabile s-a efectuat la o adresă greşită şi apelanta nu a cunoscut despre existenţa acestei pretenţii, după cum apelantei niciodată nu i-a fost înaintată o factură fiscală cu sumele imputate.
Afirmă că reclamantul a acţionat duplicitar, pe de o parte a creat iluzia derulării normale a relaţiilor contractuale, iar pe de altă parte, a demarat o procedură prealabilă latentă, ştiind că pîrîta nu va cunoaşte despre aceasta, pentru a înainta cererea de chemare în judecată. Ca rezultat al acestor acţiuni şi dat fiind că apelantei niciodată nu i-au fost comunicate pretenţiile/cererile prealabile ale intimatului şi nici ale intervenienţilor, apelanta nu a cunoscut despre demararea procedurii prealabile obligatorii, împrejurări în care instanţa urmează să ateste neepuizarea procedurii prealabile obligatorii. Din circumstanţele cauzei se atestă

cert că o soluţionarea prealabilă între părţi nu a existat, cauza fiind că reclamantul nu a asigurat transmiterea corespunzătoare, la adresa oficială, a somației sale, împrejurări în care trebuie să se constate că intimatul nu a epuizat această procedură prealabilă obligatorie.
Dat fiind lipsa unei citării legale a apelantei în prima instanţă, aceasta nu a avut posibilitatea să invoce acest argument în faţa acesteia.
Susține că acțiunea înaintată, este depusă cu omiterea termenului de prescripție, pe motiv că pretinsa obligație a apelantei a apărut la data de 26 iunie 2017, când a fost semnat Actul de predare-primire, conform căruia SRL"Grand Premium" şi SRL"Olmosdon", au restituit către SRL"EDIT-PROM", automobilul *****, cu numărul de înmatriculare *****, reparat. Corespunzător, din această dată intervenientele în cauză erau în drept să înainteze pretenții privind achitarea vreunor sume legate de costul reparației, deoarece ele știau deja care ar fi costul reparației şi ce sumă ar trebui să le fie compensată, însă, nici în acel act şi nici prin careva somații, intervenientele nu au înaintat nici o pretenție către apelantă. În continuare, reclamantul a anexat la materiale dosarului factura SM-2892 din 10 aprilie 2017 prin care determină costul lucrărilor de reparație la suma de 562818 lei, ceea ce demonstrează, odată în plus, faptul că despre această pretinsă datorie se cunoștea încă din luna aprilie 2017. Totodată, cererea de chemare în judecată a fost înaintată de noul pretins creditor tocmai pe data de 13 august 2021, peste 4 ani şi 48 de zile, cu depășirea evidentă a termenului de prescripție de 3 ani. Ca rezultat, acţiunea intimatului este prescrisă şi în privinţa ei urma a fi aplicată instituția excepției de tardivitate, pe care apelanta nu a avut cum să o invoce atât timp cât judecarea cauzei s-a judecat în lipsa apelantei şi fără citarea legală a acesteia, dar o invocă în faţa instanţei de apel.
Evidențiază că în prezenta cauză s-a instituit o situație neverosimilă, când exponentul unei dintre intervenienți, intimatul Romanov, aflîndu-se neautorizat la volanul mașinii ce aparținea apelantei, în perioada în care acest automobil a fost preluat la deservire tehnică, l-a accidentat şi i-a adus daune de la care valoare de piață a acestui automobil s-a înjumătățit, în loc să recupereze aceste daune din contul său, prin intermediul unor mașinațiuni a obținut pretinsul drept de a solicita încasarea acestei sume de bani de la apelantă, fără ca aceasta să fi fost vinovată de ceva. Mai mult, reclamantul a făcut referire şi a prezentat la dosar încheierea Judecătoriei Chişinău, s. Buiucani din 29 mai 2018, prin care a fost confirmată tranzacția semnată între SRL"EDIT-PROM", pe de o parte şi SRL"Grand Premium" şi SRL"Olmosdon", pe de altă parte. Potrivit acestui act irevocabil, cele două intimate s-au obligat să-i achite apelantei suma de 200 mii lei, bani pe care aceștia niciodată nu i-au mai achitat, însă, tot în textul acestei tranzacții s-a specificat că stingerea acestei obligații poate fi efectuată inclusiv din contul sumelor primite de apelantă de la compania de asigurări cu titlu de despăgubire de

asigurare. Aceasta prevedere presupune, pe de o parte, dreptul apelantei de a reține suma de bani respectivă încasată de la compania de asigurări, iar pe de altă parte afectează considerabil valabilitatea actului de cesiune a creanței, pe care se fundamentează acţiunea, atât timp cât nu putea fi cesionată creanța în volum deplin, ci în cuantum redus. Or, circumstanța dată determina dreptul apelantei de a înainta acțiune reconvențională față de părțile oponente, drept de care aceasta a fost privată, odată ce nu a fost citată în mod legal în şedinţa de judecată.
Subliniază că SRL"EDIT-PROM" nu a cunoscut despre existența pretențiilor față de sine pînă la depunerea acţiunii în instanţa de judecată; nu a cunoscut despre derularea procesului de judecată indicat; nu a fost citată în modul stabilit pentru participarea la şedinţa de judecată la care s-a judecat cauza; nu a cunoscut despre existența dispozitivului hotărârii primei instanţe şi nu avea cum să cunoască despre el, atât timp cât nu existau premisele inițiale ale unui pretins litigiu dintre părţi; acţiunea a fost depusă după expirarea termenului de prescripție şi fără respectarea procedurii prealabile obligatorii, după cum s-a enunțat.
Prin urmare, solicită admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond, cu respingerea acţiunii ca fiind înaintată fără respectarea procedurii prealabile obligatorii, ca fiind depusă cu încălcarea termenului de prescripție extinctivă şi ca vădit neîntemeiată, dacă instanţa nu va considera necesar dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecători. Precum și încasarea din contul intimatului, în beneficiul apelantei, a cheltuielilor de judecată suportate, potrivit înscrisurilor anexate la dosar.

11. În şedinţa judiciară, apelanta SRL"EDIT-PROM", reprezentată de avocatul Dumitru Pavel, a solicitat admiterea cererii de apel cu motivele de fapt și de drept invocate în instrumentul de atac.

Avocatul Alexandru Bogos, în interesele intimatului Alexandr Romanov, în ședința instanței de apel, a solicitat respingerea cererii de apel, cu menținerea în vigoare a hotărârii instanței de fond.
Intervenienții accesorii OCN"BT Leasing"SRL" și SRL"MOLDCARGO", în ședința instanței de apel, fiind legal citați prin email, nu s-au prezentat și nu au invocat careva motive.
Prin urmare, a fost dispusă examinarea cererii de apel în lipsa participanților la proces care nu s-au prezentat, or, în conformitate cu prevederile art.379 alin.(2) Cod de procedură civilă, neprezentarea în ședința de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanților acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citați legal despre locul, data şi ora ședinței, nu împiedică judecarea apelului.

Aprecierea instanţei de apel:

12. Audiind participanții prezenți la proces, studiind şi analizând materialele cauzei, Colegiul consideră necesar de a admite apelul declarat și a casa

hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 28 iunie 2022, cu remiterea cauzei la rejudecare, în alt complet, din următoarele considerente.

13. Conform art. 385 lit. d) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul, să caseze integral hotărârea primei instanţe şi să trimită cauza spre rejudecare în primă instanţă doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art.388 alin.(1) lit.d) şi i). La solicitarea participanților la proces, instanţa de apel poate trimite cauza spre rejudecare în prima instanţă doar o singură dată, în cazul prevăzut la art.388 alin.(1) lit.b).
14. În baza art. 388 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, se consideră încălcare sau aplicare eronată a normelor de drept procedural, iar hotărârea primei instanţe urmează a fi casată, independent de argumentele cererii de apel, dacă: cauza a fost judecată de instanţă în absenţa unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data şi ora şedinţei de judecată.
15. În temeiul art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.
16. În temeiul art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acţiunii.
17. Din conţinutul celor relatate Colegiul reține că sarcina instanţei de apel derivă reieșind din dispozițiile art. 373 alin. (1), (2), (5) din Codul de procedură civilă, în condițiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.
18. Colegiul Civil reține că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (*Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 9 decembrie 1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29 mai 1997 §43*).
19. Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde

cerinţelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidenţieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esenţiale ce iau fost prezentate.

20. Instanţa de apel menționează că, art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.
21. În opinia Colegiului, prima instanță nu a ținut cont de aceste deziderate și a adoptat o hotărâre lipsită de fundament temeinic și contrară materialului probator administrat.
22. Instanța de apel atestă că, obiectul litigiului, așa cum a fost formulat în cererea de chemare în judecată este încasarea datoriei rezultate în urma contractului de cesiune a creanței din 1 august 2019, prin care SRL”Grand Premium” şi SRL”Olmosdon”, în calitate de cedenți, au cedat cesionarului Alexandr Romanov, drepturile de creanță nominalizate în pct. 1.2.
23. Colegiul reține că din materialele dosarului, rezultă faptul că, pricina s-a examinat în lipsa pârâtei-apelante SRL”EDIT-PROM”, avizul de recepție fiind returnat cu mențiunea **”plecat”** (f.d.64-65).
24. La acest capitol, Colegiul reține că prin capitolul VIII din Codul de procedură civilă legiuitorul a reglementat mecanismul de comunicare a actelor de procedură, citație și înștiințare judiciară.
25. În temeiul art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată şi actele de procedură se comunică participanţilor la proces şi persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poştă, cu scrisoare recomandată şi cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act şi confirmarea primirii lui, precum şi prin delegaţie judiciară
26. În baza art. 102 din Codul de procedură civilă, este prevăzut modul de citare:

(1) Instanţa înştiinţează prin citaţie participanţii la proces, martorii, experţii, specialiştii şi interpreţii privitor la locul, data şi ora şedinţei de judecată sau la locul, data şi ora efectuării unor acte de procedură.

(2) În cauzele de urgenţă, participanţii la proces, martorii, experţii, specialiştii şi interpreţii pot fi înştiinţaţi sau chemaţi în judecată prin telegramă, prin telefon şi

la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor sau prin alte mijloace care să ateste înmînarea şi primirea înştiinţării sau citaţiei.

(3) Citaţiile şi înştiinţările se înmînează participanţilor la proces, martorilor, experţilor, specialiştilor, interpreţilor astfel încît aceştia să se poată pregăti de proces şi să se prezinte la timp în faţa instanţei.

(4) Citaţia se înmînează părţii cu cel puţin 3 zile înainte de data judecării. În cauzele urgente, acest termen poate fi mai scurt, la discreţia instanţei.

(4^1) Participanţii la proces înştiinţaţi în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

(5) Prezentarea părţii în instanţă, în persoană sau prin reprezentant, acoperă orice viciu de înmînare a citaţiei. Partea însă este în drept să ceară amînarea procesului dacă citaţia nu i s-a înmînat în termen.

(6) Citaţia sau înştiinţarea se trimite la adresa menţionată de parte sau de un alt participant la proces. Dacă persoana nu locuieşte la adresa comunicată instanţei, citaţia sau înştiinţarea poate fi trimisă la locul ei de muncă sau la locul unde se află.

(7) Citaţiile şi înştiinţările judiciare trimise la sediul persoanelor juridice şi nerecepţionate la expirarea termenelor de reclamare se consideră înmînate la data expirării termenului de reclamare chiar dacă destinatarul nu a reclamat corespondenţa de la oficiul poştal. Citaţiile şi înştiinţările expediate la adresa electronică înregistrată în Programul integrat de gestionare a dosarelor se consideră recepţionate.

27. Colegiul atestă că apelanta-pârâtă SRL”EDIT-PROM”, a fost citată de instanţa de fond pentru prima dată pentru participarea la şedinţa de judecată din 7 februarie 2022, la adresa indicată în Registrul persoanelor juridice - *****, însă la această adresă SRL”EDIT-PROM” nu se mai afla de câteva luni, fapt confirmat prin copia contractului de comodat al sediului nou din 17 septembrie 2021, acesta fiind în ***** (f.d.130-131), precum și potrivit extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice (f.d.124).
28. De asemenea, Colegiul constată că instanţa de fond a expediat citația şi la adresa de email al apelantei-pârâte SRL”EDIT-PROM”, însă aceasta a fost scrisă eronat, adresa corectă fiind *****, însă instanţa de fond a indicat *****.
29. În aceeași ordine de idei, Colegiul constată că ședința de judecată din 7 februarie 2022 nu a avut loc, iar potrivit procesului-verbal, o nouă şedinţă s-a stabilit pentru data de 11 aprilie 2022, însă pentru această nouă şedinţă nu au fost expediate citații.
30. Colegiul atestă că ședința din 11 aprilie 2022, nu a avut loc din motiv că prin dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 5 din 2 martie 2022, a fost suspendată procedura de judecare a unor cauze civile.

31. Prin pct.5.1.3 din dispoziția indicată, a fost stabilit că după încetarea stării de urgență, judecarea cauzelor civile suspendate de drept conform prezentei dispoziții, se reia din oficiu. În termen de 10 zile de la încetarea stării de urgență, instanţa de judecată va lua măsuri pentru fixarea termenelor de judecată şi citarea părţilor.
32. Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova la data de 31 martie 2022 a emis Dispoziția nr.13, potrivit căreia s-au exclus măsurile specifice în domeniul justiției şi s-a abrogat pct.5 din Dispoziția nr.5 din 2 martie 2022, cu modificările ulterioare, a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, începând cu data de 4 aprilie 2022.
33. În asemenea mod, prima instanţă, deoarece nu a organizat şi nici nu a petrecut şedinţa din 11 aprilie 2022, urma să dispună citarea părţilor pentru noua şedinţă de judecată.
34. Din actele dosarului rezultă că o nouă şedinţă de judecată a avut loc pe data de 28 iunie 2022, însă potrivit materialelor cauzei, se atestă că SRL”EDIT-PROM” nu a fost citată, fiind încălcate dispozițiile exprese ale dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale citate mai sus, însă, în cadrul acestei şedinţei avut loc judecarea în fond a cauzei şi pronunțarea hotărârii instanţei.
35. Din aceste considerente, Colegiul constată că prima instanţă nu a respectat procedura de citare obligatorie a apelantei-pârâte SRL”EDIT-PROM”.
36. Prin urmare, Colegiul constată că a fost emisă o hotărâre fără a fi ascultată opinia pârâtei-apelante SRL”EDIT-PROM”.
37. În cererea de apel, apelanta a solicitat expres și casarea hotărârii cu trimiterea pricinii spre rejudecare, pentru a avea posibilitate prin probe să dovedească netemeinicia acțiunii.
38. În această ordine de idei, Colegiul constată că examinarea cauzei în instanţa de fond în lipsa apelantei-pârâte, a adus atingere dreptului acesteia la apărare. Drept urmare, instanţa de apel conchide că apelanta-pârâtă SRL”EDIT-PROM” a fost în imposibilitatea de a-şi formula apărarea faţă de pretenţiile înaintate.
39. În acest sens, instanţa de apel reiterează art. 6 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, care stipulează că orice persoană are dreptul la judecarea pricinii în mod echitabil, ceea ce implică inclusiv o procedură contradictorie şi egalitatea armelor. Respectarea principiului egalităţii armelor presupune că fiecare parte trebuie să obţină o posibilitate rezonabilă de a-şi prezenta cauza în condiţii care să nu o plaseze într-o situaţie net dezavantajată în raport cu adversarul său, astfel încât între părţi să se menţină un echilibru corect. Dreptul la o procedură contradictorie implică dreptul unei părţi în procesul civil de a lua cunoştinţă de observaţiile sau explicaţiile date de cealaltă parte, precum şi de a le discuta.

40. La fel, potrivit cererii de apel, se menționează că nu a fost respectată procedura prealabilă, se invocă nerespectarea termenului de depunere a acțiunii, precum și ilegalitatea actului de cesiune a creanței.
41. În context, Colegiul menţionează că, deşi apelanta-pârâtă invocă în apel şi motive de casare a hotărârii pe fond, aceste argumente sunt inoportune de a le supune aprecierii, deoarece s-a constatat încălcarea normelor de drept procedural care duc inevitabil la casarea hotărârii cu trimiterea cauzei la rejudecare în fond.
42. În așa împrejurări, instanța de apel reține că, nefiind citat legal, pârâtei-apelante SRL"EDIT-PROM" i-a fost încălcat dreptul de acces la justiție, prevăzut de art.20 din Constituție, dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6 CEDO, dreptul de a formula cereri şi demersuri, dreptul de a participa personal sau prin intermediul unui reprezentant (avocat) la examinarea cauzei.
43. Colegiul reține că atât în cererea de apel, cât și în ședința instanței de apel reprezentantul apelantei a solicitat expres casarea hotărârii cu trimiterea pricinii spre rejudecare în primă instanță, pentru a avea posibilitate prin probe să dovedească netemeinicia acțiunii.
44. Astfel, din considerentele menţionate şi având în vedere faptul, că hotărârea primei instanţe este neîntemeiată, emisă în absenţa unor participanţi la proces, cărora nu li s-a comunicat locul, data şi ora şedinţei de judecată, iar motivele invocate de către apelantă fiind întemeiate, Colegiul reiterează concluzia de a admite apelul declarat de apelanta SRL"EDIT-PROM", reprezentată de avocatul Dumitru Pavel, a casa hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 28 iunie 2022 şi a restitui pricina la rejudecare în instanţa de fond în alt complet de judecători.
45. Colegiul notează că, în speță, trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță este unicul remediu legal pentru astfel de omisiuni de procedură civilă.
46. Prin urmare, la rejudecarea pricinii, instanţa urmează să țină cont de cele indicate în prezenta decizie, să verifice toate circumstanţele ce prezintă importanţă pentru soluţionarea corectă a litigiului, să aprecieze sub toate aspectele, complet şi obiectiv, conform exigentelor art. 130 din Codul de procedură civilă, probele administrate în dosar şi, în dependență de situația stabilită, să adopte o hotărâre legală şi întemeiată.

În conformitate cu prevederile articolelor 385 lit. d), 389-390 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,-

D E C I D E :

Se admite cererea de apel declarată de apelanta Societatea cu Răspundere Limitată ”EDIT-PROM”, reprezentată de avocatul Dumitru Pavel.

Se casează hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 28 iunie 2022, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceiași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Preşedintele şedinţei: Ana Panov

Judecătorii: Vitalie Cotorobai

Viorica Mihaila